

Sanayici borç sarmalında

Türkiye'de sanayicinin kaderi değişmiyor. ISO'nun açıkladığı Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu 2016 araştırmasına göre sanayicilerin elde ettikleri kârın yüzde 55'ini faiz alıp götürdü. Sanayicilerin borcu da toplam varlıklarının yüzde 62'sine ulaştı

RECEP BAHAR/DETAY HABER
İstanbul Sanayi Odası (İSO)

geleneksel Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu 2016 araştırmasını 5 Haziran Pazartesi günü kamuoyu ile paylaştı. Araştırmayı düzenlediği basın toplantısında açıklayan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, sunumunda sık sık sanayi kesiminin güçlüklele savaşımının devam ettiğinin, Türkiye'de sanayici olmanın kolay olmadığını altını çizdi.

Sanayi kan kaybediyor

Erdal Bahçivan, ilk olarak Türkiye'nin 2016 yılında yüzde 2,9, sanayi kesiminin ise yüzde 3,9 oranında büyüdüğüne işaret etti. Buna göre sanayi kesimi, zorluklarla dolu 2016 yılında Türkiye'nin ortalama performansından daha iyi bir tablo çizdi. Ancak Bahçivan'ın parmak bastığı bir başka tablo Türkiye açısından alarm zillerinin fena halde çalmakta olduğunu ortaya koyuyor: Türkiye'nin milli gelirinde imalat sanayisinin payı yüzde 23'ten yüzde 15-17 bandına indi. Oysa 1998'de bu oran yüzde 22,3 idi. Almanya'da bu oran yüzde 30'a yaklaşıyor! Dahası alınan tedbirler, verilen teşvikler imalat sanayini harekete geçiremiyor. Geçtiğimiz yıl alınan önlemler de sonuç vermedi. Katma değeri yüksek ürünler üretmemeye Türk sanayisinin ana sorunu olarak kendini hissettiriyor.

Kârlar faize gidiyor

İSO En Büyük 500 araştırmasına göre Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun toplam satışları 490 milyar TL... Söz konusu 500 kuruluşun geçen yılki toplam kârı ise 52 milyar 376 milyon TL. Bu kârın 29 milyar lirası finansmana yani faize gitmiş! Bir başka ifadeyle kârın yüzde 55,4'ü faize gitmiş. 2015'te bu oran yüzde 63,4, 2014'te yüzde 52,5, 2013'te yüzde 52,7 idi. Rakamlar, Türkiye'de reel sektörün bankalara çalıştığı gerçeğinin yıllar geçse de değişmediğini ortaya koyuyor. İSO Başkanı Bahçivan, finansman/kâr oranının dünya ortalamasının yüzde 16 olduğunun altını çizerek, "Bu faiz oranlarıyla, bu özkaynak yapısıyla Türkiye'de güçlü sanayi yatırımı beklemek kolay değil" dedi.

Borçlar zirve yaptı

Türkiye'de sanayicilerin en büyük sorunu kuşkusuz ağır borçlu olmaları... En Büyük 500 Şirketin borç/özkaynak ilişkisine bakıldığında borcun yüzde 61,9 ile bugüne kadarki en yüksek seviyeye ulaştığı ortaya çıkıyor. Bu oran 2015'te yüzde 60,1... 2007 yılında bu oranının yüzde 45,2 düzeyinde olduğunu da hatırlatalım. 500 dev şirketin özkaynakların payı ise yüzde 38,1... İSO Başkanı'nun bu bağlamda seslendirdiği şu sözler dikkat çekiyor: "Sanayi kuruluşlarının büyük zahmetlerle ve adeta damla damla topladıkları kârlarının önemli bir bölümünün finansman giderlerine gitmesinden dolayı iç kaynaklarını büyümede kullanamamaktadırlar. yetersiz ve eriyen özkaynaklar nedeniyle büyümek için yeni yatırımlar daha çok borçlanma-

Zarar eden şirket sayısı arttı

Dönem Kâr ve Zarar Toplamı açısından irdelendiğinde En Büyük 500 Şirketin 392'si kâr, 108'i ise zarar etti. 2015'te bu veri 400 kâr, 100 zarar şeklindeydi. Öte yandan 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun AR-GE harcamaları devletin verdiği onca teşvike rağmen yüzde 0,74'ten yüzde 0,57'ye indi! AR-GE yapan şirket sayısı 243'ten 239'a geriledi. Bu arada yabancı sermayeli şirket

sayısı da 123'e düştü. 2015'te bu rakam 125 idi. 500 Sanayi Kuruluşu, Türkiye'nin toplam ihracatın yüzde 38,2'sine imza atıyor. Büyük sanayi kuruluşları, çalışanlarının ücretlerine geçen yıl yüzde 15,7 zam yaptı. Türkiye'deki sanayi kuruluşlarının yüzde 76,7'si düşük ve orta düşük sektörlerden geliyor. Yüksek teknolojinin payı ise sadece 3,7... 2014 ve 2015'te yüzde 3,2 idi.

Madalya kürsüsü Koç Grubu şirketlerinin

Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu 2016 araştırmasına göre Türkiye'nin en büyük 3 sanayi kuruluşu Koç Grubu şirketleri arasından çıktı. TÜPRAŞ, 32 milyar 594 milyon liralık ciroyuyla ilk sırada yer alırken, Ford 16,3 milyar lira ile 2., Tofaş 12 milyar 850 milyon lirayla 3. sırada yer aldı. Bir başka Koç Grubu şirketi Arçelik ise 11 milyar 245 milyon lirayla 5. sırada yer aldı. Oyak-Renault ise 11 milyar 465 milyon lirayla 4. sırayı aldı. Sabancı Grubu, ilk 10'a şirket sokamadı. Sabancı Grubu'nun ortak iştiraki Philips 26. sırada yer bularak grubun en iyi performans gösteren şirketi oldu.

Öte yandan Vestel Elektronik 11. sırada, Vestel Beyaz Eşya ise 24. sırada yer aldı. İhracat sıralamasına gelince Koç Grubu şirketlerinden Ford, 3 milyar 958 milyon dolarlık ihracatıyla ilk sırada, Tofaş 3 milyar 247 milyon dolarla ikinci sırada yer aldı. Üçüncülük kürsüsünde ise 2 milyar 834 milyon dolarla Oyak-Renault bulunuyor. Toyota 4., Tüpraş 5., Arçelik ise 6. sırada yer aldı.

ya dayalı yapıyor. Bugün sanayicimiz açısından en önemli sorunlarından biri hem yatırımlar ve hem de işletme sermayesi açısından yeni kaynaklara ulaşamamaktadır." 500 Büyük Sanayi kuruluşunun toplam mali (banka vesaire borçları) borcu, 2015'e göre yüzde 25,1 artarak 207 milyar lirayı aştı. Bu da tüm zaman-

ların rekoru olarak kayıtlara geçti. Öte yandan İSO Başkanı Bahçivan, Yeni Mesaj'ın sorusu üzerine, Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu 2016 araştırmasında 'iç borç, dış borç' ayırımına gitmediklerine işaret ederek, "Ancak Merkez Bankası verilerine göre reel sektörün dış borcu düşmüyor" dedi.